

voler estudiar mai, que no m'agradava. Deia: "deixeu-me anar a dibuix" i deien "no, què en faràs del dibuix?, tu estudia i ja te n'ensenyaran de dibuix, també"

Tenia 13 anys quan va venir una modista a casa a veure si volia anar a cosir amb ella, d'aprenenta, i a mi, com que el cosir m'agradava molt, vaig dir que sí. Era una modista que estava on abans hi havia ca la Glòria.

Quan es va posar pel seu compte?

Jo tenia 18 anys quan va morir el papa, ell m'havia dit que si volia aprendre de modista que almenys ho fes bé, que estudiés per a professora "de corte", i em faltaven quatre tonteries quan va morir. Les noies em van començar a dir: "si tu no cuses ens n'anirem a un altre lloc", coses de criatures i em vaig posar a cosir, després, i vet aquí que "el corte" no el tenia tot però és com si el tingués acabat, havia fet pantalons, a en Miquel de can Roca vaig fer-li els de la Comunió i la camisa de Falange, perquè els primers anys després de la guerra tos havien de fer la Comunió, els nois amb pantalons negres i la camisa de Falange, i les noies també amb un vestit blau marí de Falange. La Maria de cal Torrent també va fer la Comunió i el seu pare va dir que no volia que anés de Falange, i va anar vestida amb un vestit normal. Coses d'aquell temps!

Després de modista ja va anar a fer de terrissera?

Sí, després de la guerra jo cosia però havia de comprar els "adornos" i les coses dels vestits, i moltes vegades et pagaven quan volien o quan podien. I és clar, la meva mare i jo estàvem soles, el meu germà el

tenien tancat. Doncs el pare de l'Àngel, en Frederic, em va dir si m'agradaria treballar a can Marcó, i com que era cosa d'artista també, vaig anar-hi i em va agradar molt i no m'en penedeixo per res. Vaig estar-hi des dels 25 anys fins que vaig jubilar-me. Feia figures i gerros amb molt de gust. M'agradava molt perquè quan sortia un nas i poder-lo fer ben sortit i aquestes coses... m'encantava. Els meus germans també hi havien treballat tots dos.

Com era la relació amb els seus pares?

Quan jo volia assolir una cosa ho havia de fer a través del meu pare, perquè quan la meva mare dia no, era no. Al meu pare, que cada dijous anava a Girona a peu, li deia: papa vinc a Girona, anem a peu, eh! -és igual, és igual, i quan era a Girona li deia: "papa, compreu-me això -no que la teva mare cridarà. Bé, però ja ho tindrem, i moltes vegades ho havia fet, perquè era la manera d'aconseguir-ho.

Oh, de Girona m'en recordo que quan tenia 17 i 18 anys que quasibé només hi anàvem un cop l'any: a veure la Passió, els Pastorets, i coses així... Una vegada que feien ball al

garatge d'en Vila un noi va dir-me: perquè no aneu mai a Girona? -Oh, és que no m'hi deixen anar gaire, només una vegada cada any, i què vols dir? Que aquest any ja hi he anat! Doncs digues-li a la teva mare que t'hi deixi anar una altra vegada i l'any que vé no hi vagis. Sí home, sí, ves a explicar-li a ella!

Se'n recorda de quan es va proclamar la República?

Sí, més o menys sí que m'en recordo perquè el meu pare em deia que no duraria gaire, perquè a Espanya no hi havia republicans de cor. A Espanya n'hi ha hagut moltes vegades, però tornava a marxar una altra vegada. I mira si va durar gaire! Perquè me'n recordo que el carnisser, el pare de'n Paco, doncs ells havien sigut sempre, més aviat republicans, el dia que anava a missa era perquè hi havia alguna cosa grossa, i la seva filla, la Laura cantava una cançó que deia: "Visca en Macià que és un bon català, mori en Cambó, que és un traïdor", però en canvi després van ser dels principals dels altres. Per això no hi he cregut mai, perquè abans creia que les dretes eren bones persones tothom, i vaig tenir un desengany gros, perquè aquí van matar molta gent, molta gent a l'altre cantó i per tot arreu. Va ser una guerra que Déu vulgui que no la veiem mai més!

Es va destruir molta cosa per la guerra a Quart?

No, l'única cosa que van destruir va ser el pont perquè no passessin, aquí de bombes no en van tirar cap.

I de morts, no n'hi van haver?

No, no van pas matar a ningú. En aquest sentit va ser força tranquil.